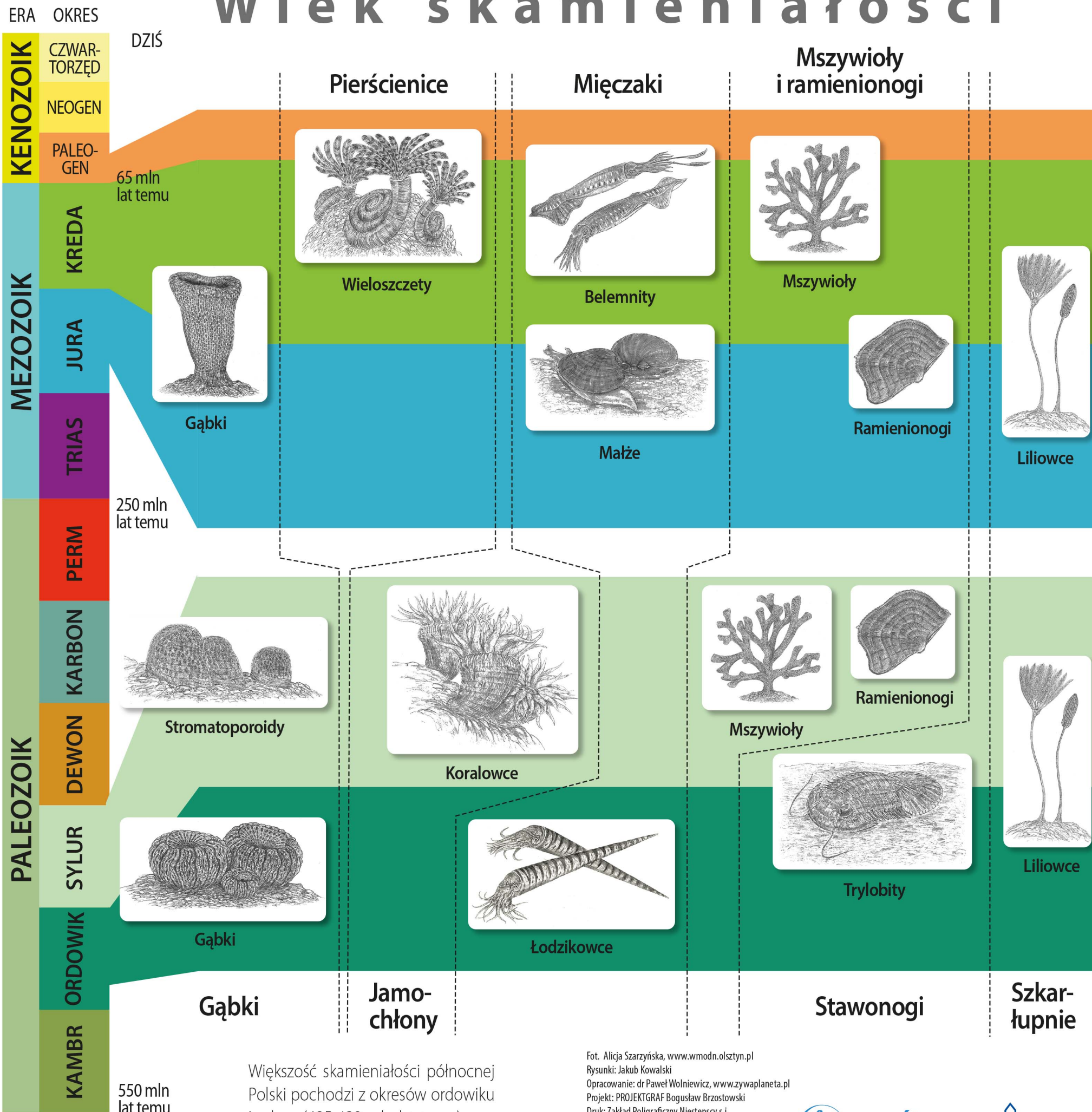

Wiek skamieniałości

Większość skamieniałości północnej Polski pochodzi z okresów ordowiku i syluru (485-420 mln lat temu) oraz jury i kredy (200-65 mln lat temu).

Fot. Alicja Szarzyńska, www.wmodn.olsztyn.pl
 Rysunki: Jakub Kowalski
 Opracowanie: dr Paweł Wolniewicz, www.zywaplaneta.pl
 Projekt: PROJEKTGRAF Bogusław Brzostowski
 Druk: Zakład Poligraficzny Niestępscy s.j.

Sfinansowano przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie.

Klucz
do rozpoznawania
skamieniałości

Jaka to skamieniałość?

Skamieniałość to pozostałości organizmów żywych z dalekiej przeszłości oraz ślady ich działalności życiowej. W skałach najłatwiej zachowują się szczątki morskich zwierząt bezkręgowych, i to one są najczęściej spotykane na terenie północnej Polski. Zostały one uwzględnione w tym kluczu.

zwierzęta żyjące w koloniach

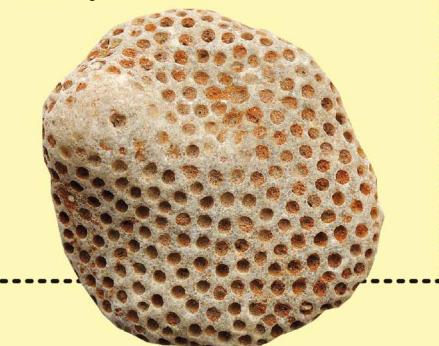
Koralowce czteropromienne

Masywne szkielety w kształcie kopuły lub gałązek, z przegrodami wewnątrz kielichów

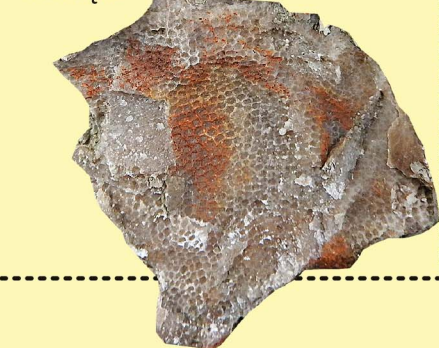
Koralowce denkowe

Gałązki lub masywne szkielety w kształcie kopuły, bez przegród wewnątrz kielichów

Mszywioły

Gałązki lub siateczki z licznymi, mikroskopijnymi otworami, bez przegród wewnątrz

szkielet w postaci kielicha

Koralowce czteropromienne

Kielich wyraźnie zakrzywiony, z widocznymi wewnątrz prostymi przegrodami

Gąbki

Kielich prosty, rozszerzający się ku górze, z wyraźnym wzorem na zewnętrznych ścianach

szkielet w postaci pancerza

Trylobity

Pancerz z wyraźnie zaznaczonymi trzema częściami, zarówno podłużnymi, jak i poprzecznymi; często są małe fragmenty szkieletu

zwierzęta żyjące samodzielnie

szkielet w postaci płytek i członów

Liliowce

Okrągłe lub pięciokątne elementy szkieletu, o średnicy kilku mm, często z niewielkim otworem wewnątrz

masywny szkielet

Stromatoporoidy

Masywne szkielety w kształcie kopuły, z koncentrycznymi i gęsto rozmieszczonymi warstwami

szkielet w postaci muszli

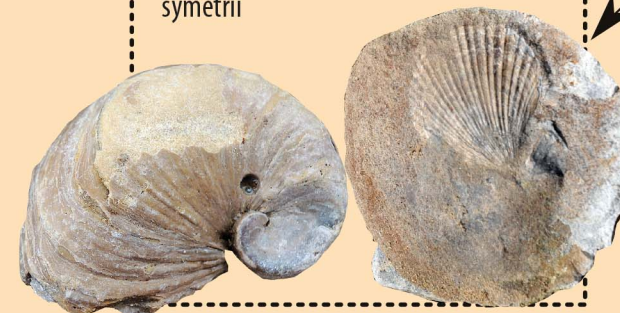
Ślimaki

Muszla najczęściej zwinięta stożkowato, bez przegród wewnątrz

Małże

Muszle złożone z dwóch skorupki, pojedyncza skorupka nie wykazuje osi symetrii

szkielet wewnętrzny

Belemnity

Zachowany walcowaty fragment szkieletu, niekiedy w widocznym wewnątrz otworem

Łodzikowce

Muszla najczęściej prosta lub lekko zakrzywiona, z przegrodami

Ramienionogi

Muszle złożone z dwóch skorupki, skorupkę przecina oś symetrii

domek w kształcie rurki

Wieloszczęty

Rurki o nieregularnym kształcie lub zwinięte w jednej płaszczyźnie

